

de zending op een terrein, dat overzien kan worden, zooals b.v. geschied is op Sumatra onder het Batakvolk, op Nias, in Uganda enz.

Voor de overzetting van den Bijbel in vreemde taal en voor de Bijbelverspreiding in de geheele wereld kan een uitzondering gemaakt worden, meent Prof. Richter; dan is beperking tot één land of tot één volk niet noodig. Maar overal, waar het er om te doen is de menschen zelf te bereiken door persoonlijk getuigenis en ze straks saam te brengen tot één gemeente, daar geeft het steeds maar uitzetten van de grenzen groot gevaar.

Deze beschouwingen van Prof. Richter zijn voorzeker waard om ernstig te worden overwogen. Men voelt, dat hij zich vooral richt tegen gebruiken in de Engelsche en Amerikaansche zending. Ook in de zending geldt het woord: in de beperking toont zich de meester.

Wij zeiden reeds, dat elke tak van arbeid in de zending in overeenstemming moet zijn met het beoogde doel. Is dat niet het geval, dan wordt zulk een arbeid voor de zending een last.

Neem b.v. de medische zending.

Natuurlijk heeft de zending en zijn gezin medische hulp noodig; ook hebben de Christenen er recht op door goede medische hulp bewaard te blijven voor de toevenaars onder hun volk, die ook een dokterspraktijk uitoefenen.

Evenzoo is het onder de Mohammedanen noodzakelijk een medischen dienst in te stellen, om diep geworteld wantrouwen weg te nemen en vijandige stemming te overwinnen; dan wordt de medische dienst een middel, om voor de prediking van het Evangelie toegang te verkrijgen tot het volk. Wij weten van hoeveel betekenis de zendingshospitaal op Midden-Java zijn geweest en nog zijn.

Eveneens kan men het als een plicht der zending beschouwen, om in een gebied als Midden-Afrika medischen arbeid te verrichten met het oog op de groote kindersterfte, en vreeselijke inheemsche ziekten.

Een andere vraag is echter of het de taak der zending is medische opleidingsscholen te stichten voor doktoren en verpleegsters.

De zending acht het ook meermalen haar taak te zijn onder de zeer arme plattelandbevolking in Afrika en in Azië op een of andere wijze hulp te bieden, b.v. door landaankoop, huisindustrie enz. Het is vindingrijken zendingen dikwijls gelukt met zeer verrassende uitkomsten een nieuwen tak van arbeid in te voeren, zooals de cacaoplanting op de Goudkust, den boomwolbouw in Uganda en den tarwebouw in Kingaland. Zulke hulpdiensten verdienen alle lof.

Een andere vraag is echter, of de zending de taak en de roeping heeft, om haar krachten te wijden aan de overwinning van de massa-armoede in de groote landen van Azië. Op dit gebied heeft de staat een taak te volbrengen, gelijk het ook toegejuicht kan worden als de algemeene philanthropie zich daarvoor geeft. Maar deze arbeid vraagt zooveel zakenkennis, die slechts heel zeldzaam bij de zendingen gevonden wordt, dat het reeds daarom, afgezien van andere overwegingen, niet aan de zending kan worden opgelegd.

Meer moeite geeft de kwestie van steunverleening in de groote fabriekssteden van China en Japan, die als paddestoelen uit den grond verrijzen, en in hun slums een toonbeeld van de vreeselijkste ellende te aanschouwen geven. In overeenstemming met den realistisch-practischen aard van het Chineesche en Japansche volk acht Prof. Richter het noodig, dat de prediking van het Evangelie gepaard gaat met betooning van effectieve hulp. De waarheid, betekenis en waardij van de heilsoodspraak moet blijken uit de hulp, die aan de ellendigen wordt geboden.

Temeer is dit ook noodig, omdat het Communisme, hetwelk zeer sterk uit Rusland wordt gepropageerd, met een zoogenaamd algemeen „Heilandsprogram“ is gekomen voor allen socialen nood. Kan daar de zending bij achterblijven?

Van dit praktische Christendom in het steunverleenen in de sociale ellende, is de bekende Kagawa in Japan het voorbeeld geworden. Hij heeft op dit gebied, wij zouden haast zeggen wonderen verricht. Maar zelfs wat deze geniale sociale profeet heeft gedaan of ook heeft voorgesteld te doen, ontmoet van allen kant heftige critiek. En dan zijn er maar heel weinig sociale profeten zooals Kagawa, Kingley, Stöcker e.a. En hoe gering is hun hulp nog geweest, vergeleken bij de grootte der ellende!

Bovendien dreigt voor de zending ook het gevaar, om bij zulk een arbeid in humanistische wateren te verzeilen, en politiek-sociale hervormingen te willen aanrichten. En niemand zal kunnen tegenspreken, dat zooiets heel ver afligt van het doel der zending: prediking van het Evangelie en planting der kerk.

(Slot volgt.)

J. D. W.

PERSSCHOUWT

Feestgedruisch en Wapengekletter.

De L. J. v. Leeuwen bespreekt in de „Hervormde's Gravenh. Kb.“ enkele geschriften, die van hervormde zijde (zijn er ook „zijden“ aan de waarheid?) de Af-scheiding belichten willen. De v. L. denkt over hun uitnemendheid anders dan ik, maar dat doet niet ter zake hier. Wel dit:

Ik heb ze gehoord maar ben heel blij deze uitnemende stukken nog eens te kunnen lezen. Wat was de toon, tegenover allerlei wapengekletter en feestgedruisch van de andere zijde, hier waardig.

Wat is het toch moeilijk elkaar te begrijpen. De v. L. heeft door zijn positie in de Ned. Chr. Radio-Ver. herhaaldelijk contact met andersdenkenden, speciaal met gereformeerden. Men zou dus zeggen: als herhaalde persoonlijke ontmoeting iets helpen kan, om een betere „sfeer“, en het „elkaar begrijpen“ mogelijk te maken, dan zal het bij De v. L. helpen. Toch dit oordeel: wapengekletter, feestgedruisch. Ik voor mij vind elk van die woorden onrechtvaardig. Maar ook dat kan me thans niet bezig houden. Ik leg dit oordeel aan onze lezers voor, om voor de zooveelste maal te zeggen: laat men niet overdreven waarde hechten aan het „praten“ met elkaar. Sommige menschen zijn zó topzwaar, dat ze dagelijks zuchten over het „mekaar begrijpen“. We moeten elkaar ontmoeten. En anders is er niet veel te doen, om de wereld op te knappen. Kwesties behandelen, zooals dat mogelijk is door serieuze kennisneming van elkaars geschriften? Neen, liever elkaar ontmoeten. Sfeer. Begrijpende houding.

Jawel, edelachtbaren. Maar er is ook nog looze kalk.

Over het Congres.

Het is een heele toer, de discussie te houden in de banen der werkelijkheid. Telkens weer moet men het opnemen tegen hen, die een schijn-gevecht openen, door zich te verzetten tegen beweringen, die... niemand gedaan heeft. Zoo schrijft De Kalkman in „Goudsche Kb.“ een artikel, dat op twee pijlers het betoog rusten doet. De eerste is:

Het is dan ook wel wat spitsvondig om uit het deelnemen van deze mannen aan het congres de conclusie te trekken, dat zij daarmede verklaren, dat prof. Haitjema zuiver gereformeerd is.

Is dat nu serieuze voorlichting? Neen; want geen mensch heeft beweerd wat hier gezegd wordt, al te spitsvondiglijk beweerd te zijn. Maar wat zal men De Kalkman zeggen, als eerst „De Heraut“ hem op dit pad is voorgegaan? „De Heraut“ schreef ook:

Wanneer men hieruit nu de conclusie trekt, dat dus ieder, die aan dit Comité deelneemt, daarmede aan de anderen een brevet van zuiver Calvinisme uitreikt, en onze professoren en predikanten, onze staatslieden, mannen als Colijn en Idenburg, om de anderen niet te noemen, de dialectische theologie van Prof. Haitjema voor calvinist verklaren, zij het niet met woorden, dan met daden, dan is dit een consequentie — ik zal maar niet zeggen consequenzmacherei — die ik met belustheid wraak.

Ook hier weer een strijd tegen denkbare bezwaren. Niemand heeft beweerd, dat deelneming aan het congres erkenning beteekent van iemands „zuiver“ calvinist zijn. Allermint „De Reformatie“, die reeds enkele jaren geleden, en ook nog vóór de jongste persdebatten uit den treure heeft aangehaald, wat Prof. Hepp tegen het Barthianisme heeft geschreven (en hoeveel is aan den anderen kant letterlijk geciteerd??). Maar op deze manier ontgaat men weer het eigenlijke puntje: beweerd is, en wordt, dat deelneming aan het congres inhoudt de erkenning, dat de organisatoren — en door hen gevraagde sprekers — gereformeerd zijn, althans in ruimeren zin. Anders is het congres toch zeker de onwezenlijkheid zelf? Welnu: de bewering: „Prof. Haitjema is zuiver calvinist“ is niet gevaarlijk... want ze verteert zichzelf. De bewering: „hij is calvinist in ruimeren zin“ (zoo is het congres aangekondigd b.v. door Prof. Grosheide) is wél gevaarlijk, omdat ze voor de ooren der massa aannemelijk lijkt, en toch in flagranten strijd met wat gereformeerde leiders hebben te beweren over diens geschriften.

De andere pijler van De Kalkman's betoog is deze:

Mogen Gereformeerde geleerden uit binnen- en buitenland dan niet meer samenkomen om over Gods Souvereiniteit te spreken? Mag dat dan niet, al is daar een enkele onder hen, die slechts Gereformeerd is in naam? Mogen dan onze voormannen daar niet komen, hoewel ze publiek verklaren, dat ze een en ander wel anders gewenscht zouden hebben? Wat worden we toch met inzettingen belast van raak niet en smaak niet en roer niet aan? Laat niemand zich inbeelden, dat daar des Heeren gemeente mee gebouwd wordt, want het is niet in eenige waarde.

Zulk geschrijf is een kerkbode onwaardig. Ieder heeft kunnen lezen, dat wel degelijk een conferentie met Prof. Haitjema door de bezwaarden is „toegelaten“, dat zelfs de weg gewezen is, waarlangs men zoo iets zou kunnen bereiken, als men dat dan zoo graag wilde. Dergelijke donquichotterie dient nergens anders toe, dan om stemming te maken, en het debat te laten verlopen in partij-keus, over en weer, zonder dat wezenlijk geluisterd wordt. Dat zó door een enkelen kerkbode-schrijver geschreven wordt, is wel een bewijs van de ontstellende onzakelijkheid,

waarmee men hier een kwade zaak heeft goed willen pleiten. In hun ijver om toch vooral de opgekomen critiek te smoren, zien sommigen voorbij, dat zij tegen andere hoogleraren van Kampen zoowel als van Amsterdam beschuldigingen inbrengen, tegen hen n.l., die niet hebben willen meedoen. Het geheel der discussie is een bewijs van den achteruitgang van ons leven. Want dat voor enkele jaren de heele gereformeerde pers zich verzette tegen den Calvinistenbond, verhindert sommigen niet, thans precies den anderen kant uit te redeneeren, nu de consequenties der betoogen zich keeren tegen enkele personen, die men liever niet afvalt. Onze omgang wordt er niet beter op.

Over Kagawa.

Van dezelfde hand, die reeds eerder in ons blad zulke uitnemende copie gegeven heeft, neem ik thans een artikel uit „Geldersche Kb.“ over:

Mijne Heeren,

„De Rotterdammer“ geeft, in haar Zondagsblad van 25 Augustus, een artikel van Dr Ir v. Beusekom over den Japanschen Christen-socialist Kagawa. De schrijver legt er nadruk op, dat Kagawa steeds het oog gehad heeft op de geheele Japansche Christenheid, op het geheele volk van Japan en op de geheele wereld.

Over dit laatste mogen wij niet zonder meer heen-lezen, want Kagawa komt, evenals Stanley Jones, John R. Mott, Dr Sherwood Eddie e.a. met de pretentie een Boodschap te moeten brengen van het Oosten aan het Westen.

In verband met het artikel van Ir v. Beusekom zond ik een ingezonden stuk aan „De Rotterdammer“, maar vind het intusschen niet overbodig de beweging Kagawa e.s. in brederen kring van Christelijk Nederland bekend te doen worden, weshalve ik de vrijheid neem U te verzoeken voor dit ingezonden stuk een plaats in de „Geldersche Kerkbode“ te willen afstaan, waarvoor ik U bij voorbaat beleefd dank zeg.

Ik zal mij slechts beperken tot het geven van onderstaande vertaling uit de „Sunday School Times“, die uitgegeven wordt in Philadelphia.

De Religie van Jezus. Door Toychiko Kagawa.

(The John C. Winston Co., Philadelphia.)

Talrijk is het aantal sprekers en schrijvers, die aan Kagawa een hooge plaats toekennen onder de thans op den voorgrond tredende Christenen over de geheele wereld. Hij is schrijver en redenaar van betekenis en een onvermoeid arbeider onder de armen van Japan. Bij het geven van een overzicht van zijn welbekend werk, getiteld: „Liefde de wet des levens“, vestigde de „Sunday School Times“ (10 Mei 1930) er de aandacht op, dat hij te dien tijde drie kerken in Japan te bewerken had; dat hij grootendeels de stichter was van de Japansche Arbeiders-federatie; dat hij zijn beweging leidde onder het devies: „Een miljoen zielen voor Christus“.

De titel, waaronder de schrijver zijn boek invoert, is ongebruikelijk bij hen, die weten, dat Jezus Christus niet is de stichter van een Religie, maar de volvoerder van oud-testamentische Messiaansche profetieën, en de Eenige, waarvan geschreven staat: „maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijnen Zoon uitgezonden“ (Gal. 4:4). Maar onderneemt iemand, met gloeienden ijver, het schrijven van een boek over „De Religie van Jezus“, moeten dan niet zijn lezers vanzelfsprekend verwachten een nauwkeurige studie onder de oogen te zullen krijgen van wat Jezus onderwees? Is zijn boek een heldere en nauwgezette studie van het Christendom, rotsvast op den Bijbel gegrond?

Groot is het aantal niet-schriftuurlijke verklaringen, die Kagawa geeft, waarvan de volgende voorbeelden: „Het Christendom, dat studie van den mensch maakt en daarbij als punt van uitgang kiest zijn zonde, ontdekt, door zijn pathologische kijk, tegelijkertijd een groote kracht: de kracht tot redding“. (blz. 25).

Maar het Christendom is geen studie van den mensch en evenmin ontdekt het eenige kracht tot redding in deze wereld. Het komt tot de wereld met Gods aanbod tot redding door Christus.

„De ware en diepe betekenis der verlossing is, dat Jezus bij God de verdediging op zich nam van alle tekortkomingen en zonden van het mensdom, de aansprakelijkheid daarvan op zichzelf nemend.“ (blz. 57).

Dit vreemde denkbild, Jezus, verdediging onder-nemend bij God, vindt men in andere gedeelten van het boek terug.

„Wandelen in gebed, voortdurend kracht vragend aan God en die verkrijgend, deze kracht wederom omzettend in nieuwe daden van liefde, ziedaar de Religie van Jezus. Het was de Religie van de Daad, verbindend de wonden der Maatschappij met pleisters en zwachtels.“ (blz. 48).

Des schrijvers verklaringen over de wederopstanding kunnen aan een zwak geloof schipbreuk bezorgen. Hij verklaart o.m. het volgende: „Wij weten niet in welken vorm de opstanding kwam. Of het was in het vleesch, gelijk de evangeliën leeren, dan wel in het geestelijk lichaam, zooals Paulus ons vertelt, maakt geen verschil uit. Het Christendom doet hiermede zijn intrede. In elk geval was Jezus naar waarheid in de harten zijner discipelen herleefd. Komt het u voor bijgeloof te zijn, welnu gij kunt het er voor nemen. Maar met deze gebeurtenis als uitgangspunt heeft het evangelie van Jezus zich over de geheele wereld verspreid. Is het dan al bijgeloof in Jezus' opstanding te gelooven, een historie van negentien eeuwen over vijf honderd miljoen menschen is er intusschen de slaaf van geworden“. (blz. 103, 104).

„De discipelen geloofden, dat Jezus in het vleesch herleefde toen zij zeiven geestelijk herleefden.“ (blz. 104).

Eén der meest schokkende passages in het boek treft men aan in het hoofdstuk: „De verhouding van Jezus tot zijn discipelen“.

Ziehier wat Kagawa schrijft: „Jezus had elk zijner discipelen lief. En ook schertste hij dikwijls. Luther was een groote grappenmaker, en Wesley ook; vaak gebruikten zij humor. Het gezegde van Jezus: „het is

lichter dan dat es ongetwijfeld zijn discipelen naam Jezus, die wist te overwende“.

Er is ge-Godheid v dat naarm natuurlijk blz. 20.) „J was.“ (blz van zonde rend voor) wat in der zij zeggen tegen het zelde: „J vergeven bezat voor Het vals komt voor Kagawa calen aan, soon als i van waar werd, in zi uit te oef zenuwlijde sielde ver Om dezelf Rusland a

Mar wa adem gen „Toen C over den C bad hij on was hij g Christus. I macht op Somwijke godlasterli Talrijke onnauwke Als voorb niet allec hij had oo lefde-god niet kome machtsuit om zei hij drie dager zalem wa schen stij sterling n Intussche dit van de Kagawa vankelij dan gaat zeggen: „alleen me komen te worden da

Waarhe de werke doen dan allerminst Voorzek warmte e er behoeft en ik gelo daar ik t bescherm verlangen vriend te z buurten“ ook den g tief in he treft!“ (bl — ijdele g een leven (blz. 126).

Het boe kennis va „Jezus en ging en w tot zijn v Niet één klaring de Kagawa anderen, „brengen leven, ma zulk een schuwt; z tuurlijke Christend

Tot zoov Commen Christenv gen door de laatste artikelen leeren ove is, blijft o

Ernelo, 3 Tot zoove Men zal v serieuzer te een redactie opnemen n Rotterdam genomen w zijn 'er ove en-Geest-kri lang niet u

oft goed willen de opgekomen lijd, dat zij tegen el als van Am en hen n.l., die l der discussie van ons leven, reformeerde pers on, verhindert ren kant uit te oogen zich kee ver niet afvalt.

Over Kagawa.

ons blad zulke thans een arti-

ondagsblad van Beusekom over wa. De schrijver het oog gehad enheid, op het eele wereld, der meer heen- Jones, John le pretentie een Oosten aan het

Beusekom zond dammer", maar beweging Ka- elijk Nederland e vrijheid neem tuk een plaats afstaan, waar- teg. ven van onder- ool Times", die

to Kagawa. lphia.)

rijvers, die aan onder de thans n over de ge- lenaar van be- nder de armen rzicht van zijn ret des levens", 0 Mei 1930) er drie kerken in deels de stich- deratie; dat hij : „Een mil-

boek invoert, Jezus Christus de volvoerder profetieën, en maar wanneer ft God Zijnen ar onderneemt rijven van een beten dan niet een nauwkeu- rijgen van wat dere en nauw- tsvast op den

e verklaringen, e voorbeelden: e mensch maakt zijn zonde, ont- gelijktijd een (blz. 25). an den mensch ht tot redding eld met Gods

lossing is, dat nam van alle ienschdom, de emend." (bl. 57.) ediging onder- gedeelten van

racht vragend acht wederom le, ziedaar de van de Daad, j met pleisters

wederopstan- pbreuk bezor- Nij weten niet Of het was in a, dan wel in ons vertelt, tom doet hier- us naar waar- rieleefd. Komt j kunt het er als uitgangs- h over de ge- loef in Jezus' van negentien enschen is er z. 103, 104.) „De esch herleefd (blz. 104.)

In het boek rhouding van had elk zijner kwijls. Luther ey ook; vaak Jezus: „het is

lichter dat een kermel ga door het oog eener naald dan dat een rijke inga in het Koninkrijk Gods" was ongetwijfeld een stuk humor. Bovendien gaf Jezus zijn discipelen soms bijnamen... aan Simon gaf Jezus den naam van Cephas. Deze bijnamen bewijzen, dat Jezus, die uitnemend het karakter zijner volgelingen wist te ontleden, tot op zekere hoogte humor aanwendde". (blz. 124, 125.)

Er is geen sprake van, dat Kagawa gelooft in de Godheid van Christus, want hij schrijft: „Jezus dacht, dat naarmate het geweten klaarder sprak, God, als natuurlijk gevolg daarvan, in de ziel groeien zal". (blz. 20.) „Jezus gevoelde bij intuïtie dat God zijn vader was." (blz. 27.) „Jezus ervoer God als de Vergever van zonden." „Sommige menschen, met kracht ijverend voor reconstructie, worden ongeduldig onder alles wat in den weg komt, en kennen niets dan den haat; zij zeggen b.v. dat er geen ander middel van verzet tegen het kapitalisme bestaat dan strijd. Maar Jezus zeide: „vergeef hen"; hij wist dat het Gods wil is te vergeven." (blz. 32, 33.) „Jezus besteedde al wat hij bezat voor zijn beweging." (blz. 47.)

Het valsche begrip „beweging", als opzet van Jezus, komt voortdurend in dit boek ter sprake.

Kagawa haalt vaak ongeloofige filosofen en radicalen aan, put uit hun werken en gebruikt hun persoon als illustratie, zonder daarbij een enkel woord van waarschuwing of critiek te gebruiken. „Mozes werd, in zijn ijver om geheel alleen rechterlijke macht uit te oefenen en algemeen bestuur te voeren, een zenuwlijder. Jethro kon dit niet langer aanzien en stelde verdeling van arbeid of decentralisatie voor. Om dezelfde reden vond Lenin het een harde zaak Rusland alleen te regeren." (blz. 53.)

Maar waarom moeten Mozes en Lenin in denzelfden adem genoemd worden?

„Toen Charles Darwin — bekend om zijn theorie over den oorsprong der rassen — zeven jaar oud was, bad hij om genezing voor zijn zieken hond; als kind was hij geen agnostiek evolutionair. Evenzoo Jezus Christus. Hij geloofde vast in het gebed als steunende macht op God, en niet als theorie." (blz. 63, 64.)

Somwijlen doen de getrokken vergelijkingen bijna godlasterlijk aan.

Talrijke gevallen van valsche vertolking en van onnauwkeurig lezen van Schrift-passages vinden wij. Als voorbeeld de volgende: „Maar hij (Herodes) had niet alleen dit huis gebouwd voor den éénen God, hij had ook een tempel gebouwd voor een Griekschen liefde-god. Jezus zag in, dat het ware Koninkrijk Gods niet komen kon aler hij afgerekend had met deze machtsuitbeelding van wijdverspreid heidendom. Daarom zei hij: „verwoest dit heiligdom en ik zal het in drie dagen weder oprichten. Het heiligdom van Jeruzalem was een kolossaal marmeren paleis, in Griekschen stijl gebouwd, dat ettelijke miljoenen ponden sterling moet gekost hebben." (blz. 81.)

Intusschen lezen wij in de Schrift: „Maar Hij zeide dit van den tempel Zijns lichaams." (Joh. 2:21.)

Kagawa verwijst naar Joh. 14:12 en schijnt er aanvankelijk de juiste bedoeling van te vatten, maar dan gaat hij plotseling ver over de streep met te zeggen: „Maar Jezus zeide dat zijn leerlingen niet alleen met hem op gelijke hoogte zouden kunnen komen te staan, maar dat zij grooter zouden kunnen worden dan hijzelf." (blz. 108.)

Waarheid is dat de tekst luidt: „Die in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en zal meer doen dan deze". Maar die bedoeling geeft Kagawa allerminst weer.

Voorzeker heerscht er in zijn boek een geest van warmte en liefde, b.v. waar hij uitroept: „Ik ook heb er behoefte aan te zeggen: „God, herinner u ook mij en ik geloof, dat het kruis voldoet om mij te verlossen, daar ik beschut werd door de schaduw der groote beschermende vleugelen van Jezus". (blz. 99.) „Mijn verlangen gaat er naar uit mijn geheele leven de vriend te zijn van kinderen en bejaarden in de achterbuurten." (blz. 116.) „Volgelingen van Jezus moeten ook den geest van trouw bezitten... Ik ben conservatief in het goede, maar radicaal wat het kwade betreft!" (blz. 117.) „Ik gebruik geen bloote woorden — ijdele praat — ik span mij tot het uiterste in om een leven te leiden als dat van Jezus Christus." (blz. 126.)

Het boek is in vijf hoofdstukken ingedeeld: „De kennis van God"; „Jezus en het menschelijk falen"; „Jezus en gebed"; „Jezus' dood — wat er aan voorafging en wat er na volgde"; „De verhouding van Jezus tot zijn volgelingen".

Niet één dezer hoofdstukken voldoet aan de verklaring des Bijbels.

Kagawa's leven gaat op in dienende liefde voor anderen, en zijn vurig verlangen is de menschen te brengen tot hetgeen hij verstaat onder Christelijk leven, maar zijn evangelie is „een ander evangelie", zulk een als waartegen Paulus in de Galaten waarschuwt; zijn laatste boek is een verwarde, onschrijftuurlijke en daardoor gevaarlijke studie van het Christendom.

Tot zoover het artikel uit de „Sunday School Times". Commentaar behoeft er wel niet bij; ons geloovig Christenvolk zal zich wel niet in de war laten brengen door al die boodschappers uit het Oosten, die in de laatste jaren ons land gaan overstroomden. Wat de artikelen in onzen Catechismus ons in een hoofdsom leeren over onze kennis tot de zaligheid, die in Jezus is, blijft ons eenig kompas.

D. KRIJGER.

Ermelo, 31 Augustus 1934.

Tot zoover het artikel.

Men zal wel doen, de vraag: wat is christelijk? wat serieuzer te stellen. Beschouwingen van de hand van een redacteur van „Woord en Geest" zullen we moeten opnemen met voorzichtigheid. Ook al staan ze in „De Rotterdammer". De opmerking zal me wel weer kwalijk genomen worden. Maar men weet het: De Buskes en ik zijn 'er over eens, dat de strijd tusschen wat de Woord- en Geest-kring wil, en wat gereformeerden willen, nog lang niet uit is. Natuurlijk gebruik ik het woord „gere-

formeerd" in den zin, dien het m.i. hebben moet. Anders zou ik niet mogen zeggen, dat we het op dat punt eens waren, De Buskes en ik.

K. S.

BOEKBESPREKING

„Aggrey en het Negerenvraagstuk in Afrika en Amerika", door Th. B. W. C. Gramberg.

Alg. Boekhandel voor inwendige en uitwendige zending. Den Haag.

Hebt gij den naam van Aggrey wel eens gehoord? Zoo niet, dan is dat een gebrek in uw zendingsopvoeding; en zoo ja, dan is het toch mogelijk, dat gij heel weinig van dezen buitengewoon merkwaaardigen man af weet. In 1927 is hij gestorven, maar zijn werk leeft voort, vooral in Afrika. Hij was een neger, doch hij behoort, zegt Gramberg, aan de geheele wereld. Dit woord onderschrijven wij. Hoe wensch ik dit boek in de handen vooral van onze jonge menschen! De schrijver heeft de gelukkige gedachte gehad niet alleen over Aggrey te spreken, maar het negervraagstuk ook te behandelen. Reeds het eerste hoofdstuk over Afrika is, hoewel kort, toch zeer oriënterend, een prachttuk van het zeggen van veel in weinig woorden. Verschillende illustraties versieren den tekst. De boekhandel voor de zending gaf het zeer keurig en smakelijk uit. Het kan zonder voorbehoud hartelijk worden aanbevolen. Toe, koop nu dit boekje van ongeveer 120 blz. eens voor f 1.10!

J. D. W.

„William Carey", door P. A. C. Douwes.

Alg. Boekhandel voor inwendige en uitwendige zending. — Den Haag.

De vader van De Douwes, schrijver van dit boekje, heeft in 1856 ook over Carey geschreven: „Het leven en werk van Dr William Carey, Evangelieboeder onder de Heidenen in Bengalen"; maar dit werk is sinds lang uitverkocht. Nu heeft de zoon de aandacht op dezen merkwaaardigen zendeling gericht, bij de herdenking van zijn sterfdaag, juist 100 jaren geleden. Een zeer merkwaaardig man, deze Carey! Hij wordt ons voorgesteld als schoenmaker, zendeling, professor en taalgeleerde. Het is schier ongelooflijk, wat deze man wist en kon en gedaan heeft! De Douwes heeft een goed werk gedaan met het schrijven van dit boekje van ongeveer 90 blz., want terecht is gezegd, dat Carey een van de belangrijkste figuren is, die de zending ons kan aanwijzen.

Drie platen en portretten zijn opgenomen; de zendingsboekhandel gaf het uitstekend uit: alle lof! In schoolbibliotheken is het op zijn plaats; op verenigingen kan er een inleiding over gemaakt worden; over het boek van Gramberg over Aggrey kunnen zelfs meerdere inleidingen, en zeer interessante, worden gemaakt! Mogen beide boekjes veel worden gekocht en druk gelezen!

J. D. W.

„De Macedoniër", Zendingstijdschrift.

Het Septembernummer opent met een artikel van De L. Adriaanse over „Moderne zendelingen"; het wordt nog vervolgd. Hij toont met de stukken aan, dat wij met het verheerlijken van zendelingen als Stanley Jones voorzichtig moet zijn. De Adriaanse doet er goed aan, eens op deze dingen de aandacht te vestigen.

De Lambooy bespreekt in zijn vervolgartikel over „Zending en Volksleven" de vraag: „Moet het volksleven beïnvloed worden door de kerk? Zoo ja, hoe moet dat geschieden?" Zijn artikel bevestigt ons ditmaal niet.

„De Lama kerk in Thibet", door J. Dols, bevat zeer veel interessante gegevens.

De Velders schrijft over het „Uitverkoren volk".

De rubriek „Van mijn uitkijk" ontbreekt ook in dit nummer; ja, het opschrift is er wel, maar wat er onder staat zijn niets dan recensies; wij betreuren dat, gelijk wij in een vorige aankondiging van dit zoo mooie tijdschrift uitdrukkelijk hebben gezegd. Kan deze rubriek nu niet beter verzorgd worden?

J. D. W.

„Onder de Kaja-Kaja's van Zuid Nieuw-Guinea", door H. Geurtjens M. S. C.

J. J. Romen & Zonen, Roermond.

De letters M.S.C. beteekenen, gelijk Dr J. van der Lindern in „De Macedoniër" meedeelt: Missionaris Sacri Cordi. Pater Geurtjens werkt dus namens de missie van het Heilige Hart op Nieuw-Guinea onder de Kaja-Kaja's.

Dit prachtig uitgegeven boek, vol fijne foto's, bestaat uit tal van schetsen, die hij in den loop der jaren in verschillende Indische bladen gepubliceerd heeft. Daardoor ontbreekt in het boek de eenheid; elke schets plaatst ons voor iets anders, dat met het voorafgaande in den regel niets te maken heeft. Maar deze wijze van handelen maakt het lezen zeer aangenaam.

Wat de bedoeling is van zijn schrijven? In een woord vooraf schrijft hij: „Het zijn levenservaringen, lichten en schaduwen, die vallen op het leven van een natuurling; geen diepe studie, maar tafereeltjes gegrepen uit het leven, zooals zich dat ook hier afspeelt met zijn mengeling en wisseling van wel en wee". Zoo hebben wij het ook bevonden; alleen maar, men meene niet, dat „diepe studie" aan dit boek ontbreekt!

Het is een zendingsboek, of liever, dat wil het zijn. Dat komt ook uit in het inleidende woord: „Mij zijn al die menschen, al zijn 't nog zoo'n „vieze wilden", dierbaar geworden, omdat ik hun in hun diepe zedelijke ellende de goede boodschap van O. I. Heer mocht gaan brengen". Echter als zendingsboek stelt het ons teleur. Wel ontbreken de aanwijzingen niet van de wijze waarop het werk onder deze heidenen wordt verricht; een voorbeeld is de schets „Een I reek". Maar zóó als Pater Geurtjens het wil en doet, neen, zoo wenschen wij het niet. Doch deze critiek doet niets af aan onze bewondering voor deze schitterende, ook humoristische en tevens waarlijk niet van diepen ernst onthloote schetsen. Zij zijn uit het

oogpunt van zendingsarbeid, volkenkunde, menschenken- nis enz. hoogst belangrijk. Zij kunnen hartelijk aanbe- volen worden.

Op een tweede werk van dezen schrijver hopen wij een ander maal de aandacht te vestigen.

J. D. W.

Rectificatie. In onze aankondiging van het boek „Chrestos", uitgave van de Firma Callenbach, sloop een onduidelijkheid in, die tot misverstand kan leiden. Niet alle intekenaren, zonder meer, op de Nobel-reeks, maar alleen de intekenaren op de Chr. Bibliotheek van Callenbach, die abonnee blijven in dien zin, dat zij nu op de Nobel-reeks intekenaren, kunnen een boek van Ignatia Lubeley gratis ontvangen!

J. D. W.

„Orgelbouwkunde". Hand- en studieboek voor organisten en studeerenden, door A. P. Oosterhof. Met een voorwoord van J. F. Rootlieb. N.V. Uitg. Mij. v.h. v. Mantgem & De Does, Amsterdam.

Een boek, dat in de kringen waarvoor het bestemd is, zeker veel waardeering zal vinden, is wel het bovenstaande werk van Oosterhof, dat wij ter recensie ontvingen.

Slechts zelden verschijnt in ons land een boek over orgelbouwkunde. Vandaar, dat wanneer een dergelijk werk het licht ziet, allerwege met belangstelling daarvan wordt kennis genomen.

Verlijdend is het dan ook, dat we aanstonds kunnen zeggen, dat hiermede ook een goed en degelijk werk is verschenen, waarin zeer veel wetenswaardigs voor den lezer te vinden is.

Het boek is verdeeld in acht hoofdstukken, waarin het mechanisch-, het pneumatisch- en het electrisch orgel grondig wordt besproken.

Zeer veel nut ondervindt de lezer hierbij van de indeeling in 72 paragrafen en de 163 uitstekende teekeningen, die tusschen den tekst geplaatst zijn, waardoor het geheel zeer aan overzichtelijkheid wint. De schrijver is er in geslaagd om in kort bestek (151 pag.) zijn onderwerp zeer grondig te behandelen. Men zie daarvoor b.v. § 22 en § 67, die daarin uitmunten.

Evenals Telman's bekende werk heeft ook dit boekje het voordeel, dat het zóó geschreven is, dat niet alleen de vakman, maar ook de ontwikkelde leek het geheel kan lezen en bestudeeren, zonder daarbij te stuiten op voor hem onbegrijpelijke vaktermen.

Het vinde zijn plaats, ook onder de orgelliefhebbers in onze kringen!

JAC. KORT.

KERKNIEUWS

GEREF. KERKEN.

Tweetal te: Veenendaal: J. Meynen te Den Helder en J. Verkuyl te Laren.

Beroepen te: Nieuwolda (Gr.): cand. L. Praamsma te Sneek. Veenendaal: J. Meynen te Den Helder. Zutphen: W. H. v. d. Vegt te Goes.

Aangenomen naar: 's Gravemoer: cand. G. Koenekoop te Den Haag. Makkum: cand. L. Touwen te Amsterdam.

Intrede te: Tzum: Dr J. v. d. Linden. Tekst: 2 Petrus 1:19.

Emeritaat Dr Th. A. Bergsma.

Aan Dr Th. A. Bergsma, Geref predikant te Drogeham, is door de classis Drachten met ingang van 1 December a.s. eervol emeritaat verleend.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De classis Barendrecht der Geref. Kerken heeft na praeparatoir examen beroepbaar verklaard den heer H. Pol, cand. aan de Theol. School. Gaarne zal hij des Zondags de kerken dienen en een eventueel beroep in overweging nemen. Zijn adres is: Geref. Pastorie, Rijsoord.

CHR. Geref. KERK.

Beroepen te: Haarlem-Noord: N. Brandsma te Bunschoten.

Bedankt voor: Rotterdam-Zuid: W. Bijleveld te Haarlem.

Intrede te: Aalten: cand. J. van Dijken. Tekst: 2 Thess. 3:1.

Afscheid van: Harlingen: W. Ramaker Tekst: Luc. 12:32. Vlaardingen: Joh. v. d. Vegt. Tekst: Handel. 21:14b.

GEREF. GEMEENTEN.

Beroepen te: Gouda: M. Hofman te Krabbendijke. Terneuzen: J. D. Barth te Borssele.

NED. HERV. KERK.

Beroepen te: Barneveld: C. B. Holland te Putten. Breda: E. Emmen te Noordhorn. Dinteloord: J. Folkema te Amstelveen. Huizinge: cand. H. C. Lieve te Veendam. Nieuwerkerk a. d. IJssel: G. de Vries te Heerde. Noordeloos: cand. P. Zijlstra te Bilthoven. Oud-Vossemeer: H. van Elst te IJzendoorn. Pijnacker: G. J. van Dingstee te Almerik. Westbroek: H. A. de Geus te De Bilt. Wilsom (Ov.): cand. A. v. d. Kooy te Maarssen. Zoetermeer-Zegwaard: Dr J. J. Woldendorp te Wemeldinge.

Aangenomen naar: Ommelanden-Zuidwending: cand. P. Lugtigheid te Delft. Schiedam: D. Broers te Asch.

Bedankt voor: Bergharen: W. J. J. Jenny, laatst pred. te Batavia. Bruinisse: P. Bouw te Melissant. Rijnsaterwoude: cand. C. C. H. de Loos te Utrecht.

Afscheid van: Schraard: G. C. van Niftrik. Tekst: 1 Cor. 4:20.

Overleden: H. W. G. Briedé te Amsterdam, 58 jaar. J. Wiets, em. pred. van Amsterdam, 78 jaar.